

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

ณิชาวรรณ บุญรอด¹ ทนง ทองภูเบศร์²

วันที่รับบทความ: 8 มีนาคม 2566

วันแก้ไขบทความ: 21 มีนาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ: 28 มีนาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา วัดระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี 6 แห่ง จำนวน 178 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา ได้สมการทำนาย $Y_{total} = 1.932 + .427X_4 + .160X_1$ โดยมีค่า R_2 เท่ากับ .485 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม; การบริหารงานกิจการนักเรียน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170, ประเทศไทย
 ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: ppmarma2536@gmail.com

²วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Participatory Management Affecting Student Affairs in Educational Institutions Under the Secondary Educational Service Area Office Phetchaburi

Nichawan Boonrod¹ Thanong Thongphubate²

Received: March 8, 2023

Revised: March 21, 2023

Accepted: March 28, 2023

Abstract

This research article aims to measure the level of participatory administration of educational institutions, to measure the level of student affairs administration of educational institutions, and analyzing the causal relationship between participatory management and school student affairs administration. This research uses a quantitative research model. Data were collected by questionnaires from a sample group of school administrators and teachers in large educational institutions under the Secondary Educational Service Area Office Phetchaburi, 6 places, totaling 178 people. The statistics used in data analysis were mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The results showed that (1) the level of overall and individual participatory administration of educational institutions was at the highest level (2) the overall and individual level of student affairs administration of educational institutions was at and (3) participatory management affecting the administration of student affairs, educational institutions, the predictive equation $Y_{total} = 1.932 + .427X_4 + .160X_1$ with an R^2 value of .485 was statistically significant at .05 level.

Keywords: Participatory Management; Administration of Student Affairs; Secondary Educational Service Area Office Phetchaburi

Type of Article: Research Article

¹Master of Education Program, Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Salaya, Phutthamonthon, Nakhon Pathom 73170, Thailand
Corresponding Author Email: ppmarma2536@gmail.com

²College of Management Innovation, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

บทนำ

“เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำ หรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำ ควบคุมให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุก ๆ ด้าน ร่องลงมาจากบิดา มารดา” ความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระนามในขณะนั้น) ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2515

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคน ได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล และการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560, หน้า 14) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 4 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็น กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทาง วัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคน ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ในปัจจุบันการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเองโดยการใช้หลักการ บริหารที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการ บริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ ของผู้เกี่ยวข้องและมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูป การเรียนรู้ให้นักเรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง ซึ่งการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือว่าเป็น รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบหนึ่งที่ได้รับการสนใจในการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่ สอดคล้องกับแนวทางการบริหาร ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งการบริหารสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพนั้น รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงถือเป็นรูปแบบที่สำคัญรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการสนใจในวงการบริหาร สถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มี ส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความรับผิดชอบและความร่วมมือในการพัฒนา ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะส่งผลให้การ บริหารงานกิจการนักเรียน ทำให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปสู่จุดมุ่งหมายได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาวิจัยเพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิง สาเหตุระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เทคนิคการสำรวจภาคตัดขวาง ด้วยเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยการเก็บข้อมูลวิจัยจาก ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลขนาดใหญ่ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยเชื่อ ว่า การอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน ใน

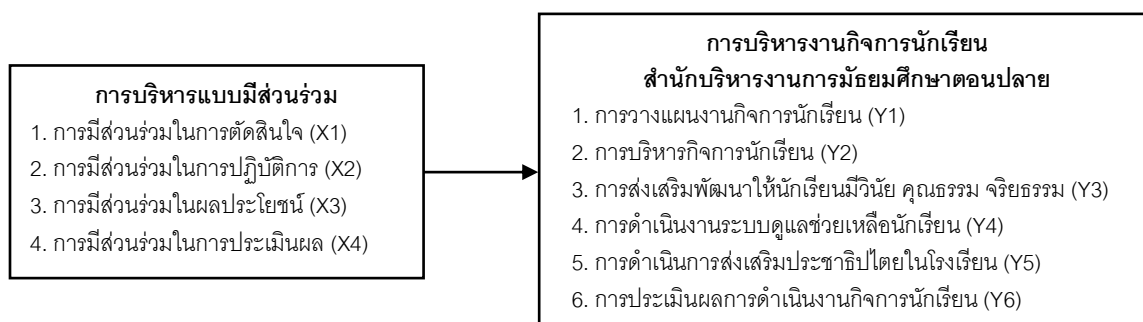
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรีได้นั้น จะเกิดประโยชน์กับผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่วิจัย ทั้งยังเกิดประโยชน์กับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาในพื้นที่วิจัยในการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปปรับปรุงการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและยังประโยชน์ให้กับนักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวัดระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
2. เพื่อวัดระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากนักวิชาการหลายท่าน โดยสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีนักวิชาการกล่าวถึงไปในทางเดียวกันมากที่สุดได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Cohen & Uphoff, 1980, pp. 40-42; Sashkin, 1984; Bryman, 1986, p.139; Swansburg, 1996, pp. 391-394; Chapin, 1997, p. 317) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นตัวแปรต้นของการวิจัย สำหรับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้วิจัยเลือกใช้อิงคัมภีร์ประกอบตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 37-46) ประกอบด้วย (1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน (2) การบริหารกิจการนักเรียน (3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และ (6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นตัวแปรตามของการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี 6 แห่ง จำนวน 178 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence--IOC) พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า

IOC เฉลี่ย 0.5 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีการของ Cronbach โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.755

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษา ซึ่งสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่งปัจจุบัน อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง (2) วิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ และ (3) วิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 178 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 เป็นเพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 รองลงมา อายุ 36-45 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 และอายุ 25-35 ปี น้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 82 รองลงมาระดับปริญญาโท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีวิทยฐานะมากที่สุดอยู่ในระดับชำนาญการ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาชำนาญการพิเศษ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 และน้อยที่สุดไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 รองลงมา 11-15 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 รองลงมา 5-10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 และน้อยที่สุด 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา (ดูตาราง 1 และตาราง 2)

ตาราง 1

ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

(n = 178)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา	ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
(1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X1)	4.56	0.36	มากที่สุด
(2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X2)	4.55	0.37	มากที่สุด
(3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X3)	4.61	1.03	มากที่สุด
(4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X4)	4.55	0.32	มากที่สุด
รวม (Xtotal)	4.57	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 1.03$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.36$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากันสองด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.32$) และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.37$)

ตาราง 2

ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา

($n = 178$)

การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา	ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
(1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน (Y1)	4.54	0.43	มากที่สุด
(2) การบริหารกิจการนักเรียน (Y2)	4.55	0.38	มากที่สุด
(3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Y3)	4.53	0.34	มากที่สุด
(4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y4)	4.53	0.34	มากที่สุด
(5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน (Y5)	4.56	0.35	มากที่สุด
(6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน (Y6)	4.91	0.11	มากที่สุด
รวม (Ytotal)	4.60	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.91$, $SD = 0.11$) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.35$) การบริหารกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.38$) การวางแผนงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.43$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากันสองด้าน คือ การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.34$) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.34$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษาผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้าน

ตัวแปร	(X1)	(X2)	(X3)	(X4)	(Xtotal)	(Ytotal)
(X1)	1.000					
(X2)	.482**	1.000				
(X3)	.073	.204**	1.000			
(X4)	.425**	.367**	.125	1.000		
(Xtotal)	.524**	.612**	.822**	.515**	1.000	
(Ytotal)	.475**	.356**	.041	.663**	.389**	1.000

จากตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .663 ถึง .041 เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบ

ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามสมการทำนายต่อไปนี้

$$Y_{\text{total}} = 1.932 + .427X_4 + .160X_1$$

เมื่อ Y_{total} คือ การบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา

X_1 คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

X_4 คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

R_2 เท่ากับ .485

การอภิปรายผล

1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการทำงานร่วมกันที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการประเมินผลและร่วมตรวจสอบ อันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการทำกิจกรรมของสถานศึกษาให้บรรลุจุดประสงค์ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจกับผู้บริหารสถานศึกษา หรือดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ของสถานศึกษาและสังคมร่วมกัน ทำให้เกิดความร่วมมือเกิดความผูกพัน ยอมรับความเปลี่ยนแปลง วัดโดยแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ซึ่งสอดคล้องกับ นิติกานต์ กรรมสิทธิ์ (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ พจนารถ วาดกลิ่น (2556) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุดโดยทางรวมและรายด้าน และยังสอดคล้องกับ ทับทิม แสงอินทร์ (2559, หน้า 85) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยาย จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการด้านการกระจายอำนาจ และการให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้านความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ และด้านความไว้วางใจกันตามลำดับ

2. ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจโดยมุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคม การรักษาวินัย การแนะนำ การสาธารณสุข การช่วยเหลือนักเรียนในด้านส่วนตัวและภาวะอารมณ์และยังช่วยเสริมสร้างการรวมกลุ่มกับเพื่อนให้เสนอความคิดเห็นและกล้าแสดงออกด้วยการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนต้องการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกและสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน วัดโดยแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี สอดคล้องกับ อรสา ทรงศรี, ปราศรัย ประวัติรุ่งเรือง และปรกรณ์ ประจันบาน (2557) พบว่า สภาพการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์คณะบุคคล/บุคคลที่มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ

นักเรียน (2) ขอบข่ายงานกิจการนักเรียน และ (3) กระบวนการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ผลการประเมินรูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนและตัวแทนนักเรียน มีความคิดเห็นว่าการนำรูปแบบการบริหารกิจการ นักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลส่งผลกระทบต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน สถานศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพชรบุรี ควรถอดบทเรียนการบริหารแบบมีส่วนร่วม เนื่องมีระดับมากที่สุดทั้งโดยภาพรวมและรายได้ เพื่อใช้เป็นต้นแบบสำหรับสถานศึกษาทั้งกลุ่มประชากร
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพชรบุรี ควรถอดการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา เนื่องมีระดับมากที่สุดทั้งโดยภาพรวมและรายได้ เพื่อใช้เป็นต้นแบบสำหรับสถานศึกษาทั้งกลุ่มประชากร
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพชรบุรี ควรนำผลการศึกษากิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษาไปใช้ในการปรับการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ทับทิม แสงอินทร์. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิติกานต์ กรรมสิทธิ์. (2561). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- พจนารถ วาดกลิ่น. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552*. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. ผู้แต่ง.
- อรสา ทรงศรี, ปราศรัย ประวิตรุ่งเรือง และปกรณ์ ประจันบาน. (2557). รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 20(38), 143-151.
- Bryman, A. (1986). *Leadership and organization*. Routledge & Kegan Paul.
- Chapin, F.S. (1997). Social participation and social intelligence. In *Handbook of research designate social measurement*. Longman.

- Cohen, J. M., & Uphoff, N.T. (1980). *Rural development participation: Concepts and measures for project design, implementation and evaluation*. Cornell University, Rural Development Committee.
- Sashkin, M. (1984). Participative management is an ethical imperative. *Organizational Dynamics*, 12(4), 5-22.
- Swansburg, R. M. (1996). *Management and leadership for nurse managers*. Jones and Bartlett.